

REPUBLICA MOLDOVA

JUDECĂTORIA
CĂUȘENI

РЕСПУБЛИКА
МОЛДОВА
КЭУШАНСКИЙ
СУД

MD-4300, or.Căușeni, str.Ștefan cel Mare, nr.86, tel.2-25-65, e-mail:jca@justice.md
BONBILU BUMERANG
JUDECATORIA CAUŞENI
SEDIUL CENTRAL

31. IAN. 2020
Nr. ieșire 8-1- 1515

D-lui Vladimir Turcan
Președintele Curții Constituționale
mun.Chișinău, str.Alexandru Lăpușneanu 28,

Vă expediem sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Sergiu Rusu în interesele inculpatului Pogor Serghei pe cauza penală în privința lui Pogor Serghei, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin(4) Cod Penal al RM.

Anexă: copia încheierii din 29 ianuarie 2020, pe 3 file.

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 8 file.

Copia rechizitorului pe 2 file.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 109
"07" 02 2020

Judecătorul

Victoria Railean

I – AUTORUI, SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire Rusu 2. Prenume Serghei

3. Funcția Avocat CA „Rusu Serghei”

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității prevederilor articolului 264¹ alin.(1) și alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de sintagma „ebrietate alcoolică cu grad avansat” în coraport cu prevederile pct.11 lit.g) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009, MO Nr.80-81 sub aspectul obligației persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice „să conduce subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare”, în măsura în care se interpretează că:

- starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat se constată fie se confirmă ca rezultat al examinării medicale, sintagma „examinare medicală” incuzînd în sine și prelevarea probelor biologice pentru constatarea gradului de ebrietate alcoolică?;
- prelevarea probelor biologice pentru constatarea/confirmarea gradului avansat de alcoolemie reprezintă o condiție esențială și indispensabilă în vederea încadrării juridice prin prisma prevederilor art. 264¹ alin.(1) și/sau alin.(4) din Codul penal, sau obligația persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice instituită la pct.11 lit.g) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.296 din 16.04.2009, MO Nr.80-81 nu influențează procedura și modul de testare alcoolscopic.

Totodată, obiect al sesizării îl constituie și sancțiunea prevăzută la art.264¹ alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de „...se pedepsește cu muncă neremunerată în solosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an”, modificare operată prin Legea Parlamentului Nr.138 din 19.07.18. MO347-357 prin care în sancțiunea statuată la art.264¹ alin.(4) din Codul penal, textul „cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități conventionale sau” se exclude.

Precum și obiect al sesizării îl constituie sintagma „...persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport..” inserată la art. 264¹ alin.(4) din Codul penal prin prisma prevederilor art.65¹ alin.(1) Cod penal, prin care se confundă termenii de „anulare” și „privare” ca și efect și procedură.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

13. La 31 mai 2018, în privința lui Pogor Serghei a fost emisă Ordonanța de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Potrivit Ordonanței de punere sub și Rechizitoriului Pogor Serghei a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, adică - conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similar de către de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

Potrivit Rechizitoriului „Fiind supus testării de alcoolemie, s-a stabilit că potrivit procesului-verbal nr.1247 din 16 aprilie 2018 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de acesta constituie 0.90mg/l, concentrație care conform prevederilor art.134¹² Cod penal se referă la stare de ebrietate de alcool cu grad avansat.”

Astfel instanța de judecată a fost sesizată cu examinarea cauzei care are drept obiect infracțiunea prevăzută de art.264¹ alin.(4) Cod penal sub aspectul conducerii mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Potrivit Rechizitoriului, gradul avansat al stării de ebrietate alcoolică a lui Pogor Serghei s-a constatat prin procesul-verbal nr.1247 din 16 aprilie 2018 de constatare a faptului de consumare a alcoolului întocmit de medicul din cadrul Spitalului Căușeni V. Martinescu cu mijlocul de măsurare marca „Alcotest 6810” („Drager”).

1) Prevederi relevante ale Constituției RM

Articolul 1
Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Legea Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

2) Jurisprudența Curții Constituționale a RM

Prevederile relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016

64.Curtea reține că soluționarea unui litigiu nu poate implica promovarea unui drept prin intermediul unor norme neconstituționale.

71. ...excepția de neconstituționalitate reprezintă o acțiune procesuală de apărare, prin care Curtea Constituțională este sesizată asupra neconcordanței cu prevederile Constituției a unor dispoziții legale aplicabile în cauza dedusă instanței de judecată.

79. Astfel, controlul concret de constitucionalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Prevederile relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr.22 din 27.06.2017

53. Curtea reține că garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituție, de rând cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră principiul legalității incriminării și pedepsei penale.

54. Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (nulla poena sine lege), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie (nulum crimen sine lege).

55. În cauza Dragotoniu și Militaru-Pidhorni v. România (hotărâre din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat:

„Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.”

56. În jurisprudență sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție împun ca doar legiuitorul să reglementeze conduită incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie certă definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

57. Curtea Europeană în jurisprudență sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (cauza Del Rio Prada v. Spania, cerere nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

59. De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudență sa a reținut că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71).

Prevederile relevante ale Deciziei Curții Constituționale nr.126 din 15.11.2018

21.deși fine de competență instanțelor de judecată să interpreteze și să clarifice normele legale penale, acestea nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale urmărește protecția persoanei împotriva arbitrarului....

22. Pe de altă parte, Curtea a constatat în analiza sa abstractă cu privire la previzibilitatea dispozițiilor contestate că, în varianta anterioară, escrocheria era definită ca „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere”. Testul timpului a arătat că aceste dispoziții legale au condus, prin formularea lor vagă, la instituirea unei practici judiciare prin care unele persoane erau trase la răspundere penală pentru simplul fapt al neexecutării obligațiilor civile. Această interpretare extensivă defavorabilă a legii penale a fost constată de către Curtea Supremă de Justiție în jurisprudența sa. Ea a casat mai multe decizii ale instanțelor ierarhic inferioare, menționând, între altele, că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa din simplul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală (a se vedea Dosarul nr. Ira-1644/14, 16 decembrie 2014; Ira-940/2017, 25 iulie 2017; Dosarul nr. Ira-9/2018, 2 februarie 2018).

23. Astfel, Curtea admite că prin noua redacție a articolului 190 alin. (1) din Codul penal a fost detaliată latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie, legislatorul urmărind scopul eliminării acestei interpretări extensive defavorabile.

24. Textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viceland” conduce la ideea că consumămantul victimei este viciat la momentul încheierii actului juridic prin manopere frauduloase comise cu intenție de către autorul infracțiunii. Autorul îi creează victimei o reprezentare falsă a realității. Astfel, Curtea nu poate refuza argumentul autorului sesizării potrivit căruia normele contestate creează riscul ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal. Neexecutarea obligațiilor care derivă dintr-un contract încheiat nu poate fi calificată ca infracțiune de escrocherie dacă nu s-a stabilit că s-au folosit manopere frauduloase față de creditorul obligației până la și pentru încheierea contractului. În acest sens, nu se poate afirma aplicabilitatea articolului 1 din Protocolul nr. 4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

25. De asemenea, Curtea nu poate refuza argumentul autorului sesizării potrivit căruia legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (i.e. sancțiunea nulității actului juridic) și cea penală. Este adevărat că condițiile în baza cărora poate fi imputată infracțiunea de escrocherie sunt similare cu cazurile de nulitate a contractului viciat de eroare și a contractului încheiat prin dol, prevăzute la articolele 227 și 228 din Codul civil. Totuși, între aceste instituții există deosebiri. Eroarea ca viciu de consumămant poate fi invocată și în cazul în care ambele părți au avut o falsă reprezentare a împrejurărilor la încheierea unui act juridic, precum și în cazul în care o parte co-contractantă s-a aflat în eroare din cauze obiective, nu neapărat din cauza inducerii sale în eroare. Însă, în cazul escrocheriei, elementul subiectiv al acestei infracțiuni constă în intenția directă. Autorul este conștient că induce în eroare și că prin acest fapt produce o pagubă, în vederea realizării unui folos material injust (intenție calificată prin scop). Totuși, escrocheria, așa cum este reglementată în articolul 190 alin. (1), prezintă similarități cu instituția dolului civil, care presupune, de asemenea, o inducere în eroare. Diferența constă în faptul că, în cazul escrocheriei, autorul urmărește obținerea unui profit în dama patrimonialui altei persoane, iar nu simpla viciere a consumămantului pentru a determina o persoană să încheie un act juridic. De altfel, potrivit articolului 228 alin. (1) din Codul civil, instituția dolului civil operează și în cazul în care autorul dolului estimează că încheierea actului juridic este avantajoasă pentru cealaltă parte.

26. Mai mult, Curtea reține că articolul 190 din Codul penal nu constituie singura normă care sancționează un „dol penal” (a se vedea în acest sens: articolul 238, dobândirea creditului, împrumutului sau despăgubirii/indemnizației de asigurare prin înșelăciune; articolul 255 în ipoteza inducerii în eroare a clientilor; care reprezintă, în sine, forme speciale ale escrocheriei). Legislatorul a stabilit prin chiar norma de incriminare limitele în care consumămantul viciat determină intervenția dreptului penal. Astfel, sarcina de a constata dacă fapta imputată persoanei constituie un „dol penal” îi revine, în ultimă instanță, judecătorului care judecă cauza penală. De asemenea, având în vedere că în astfel de cazuri este înaintată, de regulă, și o acțiune civilă, judecătorul care judecă cauza penală poate anula actul juridic încheiat prin dol și poate restabili situația anterioară încheierii contractului. Cu alte cuvinte, nu este necesară constatarea de către o instanță civilă a nulității actului juridic încheiat prin dol pentru a putea pune în mișcare o cauză penală.

3) Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CtEDO)

Articolul 7
Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedeșirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.”

4) Jurisprudența Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CtEDO)

Hotărârea din 24.05.2007 în cauza Dragotoniu și Militaru – Pidohri c. României

„33. Curtea reamintește că art. 7 § 1 din Convenție consacrată, la modul general, principiul legalității delictelor și a pedepselor (nullum crimen, nulla poena sine lege) și interzice, în mod special, aplicarea retroactivă a dreptului penal atunci când ea se face în dezavantajul acuzatului (Kokkinakis împotriva Greciei, Hotărârea din 25 mai 1993, seria A nr. 260-A, p. 22, § 52). Dacă interzice în mod special extinderea domeniului de aplicare a infracțiunilor existente asupra faptelor care, până atunci, nu constituau infracțiuni, el prevede, pe de altă parte, neaplicarea legii penale în mod extensiv în dezavantajul acuzatului, de exemplu prin analogie. Rezultă că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și sancțiunile care le pedepsesc (Achour împotriva Franței [MC], nr. 67.335/01, § 41, 29 martie 2006).

34. Noțiunea "drept" ("law") folosită la art. 7 corespunde noțiunii "lege" ce apare în alte articole din Convenție; ea înglobează dreptul de origine atât legislativ, cât și jurisprudențial și implică condiții calitative, printre altele, pe cele ale accesibilității și previzibilității (vezi, în special, Cantoni împotriva Franței, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, Culegere de hotărâri și decizii 1996-V, p. 1627, § 29, Coeme și alții împotriva Belgiei, nr. 32.492/96, 32.547/96, 32.548/96, 33.209/96 și 33.210/96, § 145, CEDO 2000-VII, și E.K. împotriva Turciei, nr. 28.496/95, § 51, 7 februarie 2002).

37. Funcția de decizie încredințată instanțelor servește tocmai înlăturării îndoielilor ce ar putea rămâne în ceea ce privește interpretarea normelor; finându-se cont de evoluția practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coherent cu substanța infracțiunii și rezonabil de previzibil (S.W. împotriva Regatului Unit, Hotărârea din 22 noiembrie 1995, seria A nr. 335-B, p. 41, § 36).

43. Din interdicția de aplicare extensivă a legii penale rezultă că, în lipsa cel puțin a unei interpretări jurisprudențiale accesibile și rezonabil previzibile, cerințele art. 7 nu pot fi considerate ca respectate în privința unui acuzat.

5) Prevederi relevante ale Codului penal

Articolul 3. Principiul legalității

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise.

Articolul 6. Principiul caracterului personal al răspunderii penale

(2) Răspunderii penale și pedeșsei penale este supusă numai persoana care a săvîrșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea penală.

Articolul 8. Acțiunea legii penale în timp

Caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvîrșirii faptei.

Articolul 51. Temeiul răspunderii penale

(2) Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Articolul 52. Componența infracțiunii

(1) Se consideră componență a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă.

(2) Componența infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Articolul 113. Noțiunea de calificare a infracțiunii

(1) Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespondenței exacte între semnele faptei

99

prejudiciabile săvîrșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

(2) Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Articolul 264¹. Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefante și/sau de alte substanțe cu efecte similar se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), săvîrșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an.

6) Prevederi relevante ale Codului de procedură penală

Articolul 281. Punerea sub învînuire

(2) Ordonanța de punere sub învînuire trebuie să cuprindă: data și locul întocmîrii; de către cine a fost întocmită; numele, prenumele, ziua, luna, anul și locul nașterii persoanei puse sub învînuire, precum și alte date despre persoană care au importanță juridică în cauză; formularea învînuirii cu indicarea datei, locului, mijloacelor și modului de săvîrșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterului vinei, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei, circumstanțelor în virtutea căror infracțiunea nu a fost consumată în cazul pregătirii sau tentativei de infracțiune, mențiunea despre punerea persoanei respective sub învînuire în calitate de învînuit în această cauză conform articolului, alineatului și literei articolului din Codul penal care prevăd răspunderea pentru infracțiunea comisă.

Articolul 296. Rechizitoriu

(2) Rechizitorul se compune din două părți: expunerea și dispozitivul. Expunerea cuprinde informații despre fapta și persoana în privință căreia s-a efectuat urmărirea penală, analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învînuitului, argumentele invocate de învînuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente, circumstanțele care atenueză sau aggravează răspunderea învînuitului, precum și temeiurile pentru liberarea de răspundere penală conform prevederilor art.53 din Codul penal dacă constată asemenea temeuri. Dispozitivul cuprinde date cu privire la persoana învînuitului și formularea învînuirii care i se încriminează cu încadrarea juridică a acțiunilor lui și mențiunea despre trimiterea dosarului în instanța judecătoarească competență.

A. Neconstituționalitatea prevederilor articolului 264¹ alin.(1) și alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de sintagma „ebrietate alcoolică cu grad avansat” în coraport cu prevederile pct.11 lit.g) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009, MO Nr.80-81 sub aspectul obligației persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice „să conducă subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare” pe motivul incertitudinii normei penale.

Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009, MO Nr.80-81 la pct.11 lit.g) statuеază obligația persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice „să conducă subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare”

În acest sens, legiuitorul crează premisa de a considera că de fiecare dată cînd o persoană este supusă examinării alcoolscopice și concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie persoanei supuse examinării alcoolscopice urmează să fie efectuată examinarea medicală.

Astfel, sintagma de „examinare medicală” include în sine și **prelevarea probelor biologice** pentru constatarea gradului de ebrietate alcoolică, în acest mod, se atestă că nu este suficient pentru demonstrarea vinovăției în baza art. 264¹ alin.(4) din Codul penal doar testarea alcoolscopică încît legiuitorul în mod expres prevede obligația persoanei abilitate cu testarea alcoolscopică de a conduce persoana pentru efectuarea examinării medicale.

Așadar se crează confuzia că prelevarea probelor biologice pentru constatarea/confirmarea gradului avansat de alcoolemie reprezintă o condiție esențială și indispensabilă în vederea încadrării juridice prin prisma prevederilor art. 264¹ alin.(1) și/sau alin.(4) din Codul penal.

În raport cu cele invocate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin.(3), 22 din Constituție care

garantează principiul legalității incriminării și a legalității pedepsei penale în coraport cu art.23 alin.(2) din Constituție prin prisma criteriilor de calitate pe care urmează să le îndeplinească o lege.

B. Neconstituționalitatea sancțiunii prevăzută la art.264¹ alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de „...se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an” din motiv că textul nu respectă exigările de tehnică legislativă.

Prin Legea Parlamentului Nr.138 din 19.07.18, MO347-357 sancțiunea statuată la art.264¹ alin.(4) din Codul penal a fost modificată textul „cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități convenționale sau” s-a exclus fiind modificat cu textul „...se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de pînă la 1 an”.

Proiectul de lege nu conține o Notă informativă care ar argumenta necesitatea operării modificării date, la fel, lipsind o parte din avizele organelor de avizare, astfel, în raport cu adoptarea acestui proiect de lege a fost încălcată procedura prin prisma prevederilor art.20 alin.(1) lit.d), e), f), din Legea 100/2017 în mod deosebit fără determinarea conceptului actului normativ, întocmirea sintezei, elaborarea Notei informative, totodată sub aspectul încălcării prevederilor art.25 din Legea nr.100/2017 sub aspectul omisiunii efectuării studiilor de cercetare în scopul determinării necesității operării acestei modificări, încălcarea prevederilor art.30 alin.(1) lit.b) lit.f) din Legea nr.100/2017 or Nota informativă nu doar că nu conține comariamentele obligatorii dar aceasta lipsește în genere.

În raport cu cele invocate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin.(3), 22 din Constituție care garantează principiul legalității incriminării și a legalității pedepsei penale în coraport cu art.23 alin.(2) din Constituție prin prisma criteriilor de calitate pe care urmează să le îndeplinească o lege.

C. Neconstituționalitatea prevederilor art.264¹ alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de sintagma „...persoană care nu definește permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport..”

Legiuitorul la art.264¹ alin.(4) din Codul penal se expune doar în privința persoanelor private de dreptul de a conduce mijloace de transport, prisma prevederilor art.65¹ alin.(1) Cod penal, prin care se confundă termenii de „anulare” și „privare” ca și efect și procedură, or, reiesind din conținutul normei penale anularea permisului de conducere ca și sancțiune și efect diferă de termenul de privare, astfel, legiuitorul omisind să se expună în privința sancțiunii față de persoanele care au permisul de conducere anulat.

Astfel, legiuitorul nu și-a onorat obligația de a asigura în activitatea sa în mod efectiv principiul legalității incriminării statuat de către Curte prin Hotărârea CC nr.22 din 01.10.2018 & 30 .

În raport cu cele invocate, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin.(3), 22 din Constituție care garantează principiul legalității incriminării și a legalității pedepsei penale în coraport cu art.23 alin.(2) din Constituție prin prisma criteriilor de calitate pe care urmează să le îndeplinească o lege.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza celor invocate în temeiul articolelor 1 alin.(3), 22 din Constituție care garantează principiul legalității incriminării și a legalității pedepsei penale în coraport cu art.23 alin.(2) din Constituție prin prisma criteriilor de calitate pe care urmează să le îndeplinească o lege, solicităm Curții Constituționale să declare neconstituționalele dispozițiile art.264¹ alin.(1) și alin.(4) Cod penal integral cît și în partea ce ține de sintagma „...persoană care nu definește permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport..”.

V – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

15. Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor art. 264¹ alin.(1) și alin.(4) Cod penal prin prisma criticilor aduse în această sesizare.

VI - LISTA DOCUMENTELOR

a) Rechizitoriul.

VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

17. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Căușeni
Data 22.07.2020

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

ÎNCHIERE

29 ianuarie 2020

or.Căușeni

9

Judecătoria Căușeni (sediul Central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței judecătorul

- Victoria Railean

Grefier

- Nina Varaniță

Cu participarea:

Procurorului

- Aurel Postica

Avocatului

- Serghei Rusu

examinând în ședință publică în cadrul examinării cauzei penale privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ al.(4) Cod penal, cererea avocatului Rusu Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate,

a constatăt:

1. În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Central) se află spre examinarea cauza penală privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ Cod penal.
2. În ședința de judecată apărătorul inculpatului Pogor Serghei – Rusu Serghei, a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor articolului 264¹alin.(I) și alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de sintagma „ebrietate alcoolică cu grad avansat” în coraport cu prevederile pct.ll lit.g) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009. MO Nr.80-81 sub aspectul obligației persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice „să conduce subiectul, în cazul în care concentrația de alcool în aerul expirat corespunde stării de ebrietate cu grad avansat de alcoolemie, la o instituție medicală abilitată pentru efectuarea examinării medicale și acordarea asistenței narcologice necesare”, în măsura în care se interprează că:
 - starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat se constată fie se confirmă ca rezultat al examinării medicale, sintagma „examinare medicală” incuzând în sine și prelevarea probelor biologice pentru constatarea gradului de ebrietate alcoolică?;
 - prelevarea probelor biologice pentru constatarea/confirmarea gradului avansat de alcoolemie reprezintă o condiție esențială și indispensabilă în vederea încadrării juridice prin prisma prevederilor art. 264¹ alin.(I) și/sau alin.(4) din Codul penal, sau obligația persoanei abilitate cu dreptul de efectuare a testării alcoolscopice instituită la pct. II lit.g) din Regulamentul privind modul de testare alcoolscopică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.296 din 16.04.2009. MO Nr.80-81 nu influențează procedura și modul de testare alcoolscopic.

Totodată, obiect al sesizării îl constituie și sancțiunea prevăzută la art.264¹ alin.(4) din Codul penal în partea ce ține de „...se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare depînă la 1 an”, modificare operată prin Legea Parlamentului Nr.138 din 19.07.18. M0347-357 prin care în sancțiunea statuată la art.264¹ alin.(4) din Codul penal, textul „cu amendă în mărime de la 1050 la 1150 unități conventionale sau” se exclude.

Precum și obiect al sesizării îl constituie sintagma „...persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport..” inserată la art. 264¹ alin.(4) din Codul penal prin prisma prevederilor art.65¹ alin.(I)

4. În ședința de judecată inculpatul Pogor Serghei - a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe motivele de fapt și de drept invocate în aceasta;
5. În ședința de judecată procurorul Aurel Postica – a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței:

6. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată, întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.
 7. Din conținutul cererii înaintate urmează că avocatul Rusu Serghei, solicită recunoașterea neconstituționalității sintagmelor "ebrietate alcoolică cu grad avansat"; "se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore sau cu închisoare de pînă la 1 an"; "persoana care nu detine permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport" în art.264¹ al.(1) și (4); deoarece contravin prevederile art.1 alin.(3), 22, 23 alin.(2), din Constituția Republicii Moldova.
 8. În conformitate cu dispoziția art.7 alin. (3) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.
 9. Potrivit art.135 alin.(1) lit. a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.
 10. Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art. 4 alin.(1) lit. a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.
 11. La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) corroborat cu articolele 20, 115,116 și 134 din Constituție:
 - în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
 - excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
 - sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul căror se află cauza;
 12. Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituționale, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:
 - (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
 - (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- 11
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.
13. Totodată Curtea Constituțională menționează că, controlul constituțional al prevederilor contestate îl constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii Judecătorilor de drept comun nu dispun de drept de a refuza în Sesizarea Curții Constituționale, cu excepția circumstanțelor indicate la paragraful 82.
14. Reieseind din considerentele menționate a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.
15. Totodată instanța de judecată conchide că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect prevederile stipulate. Mai mult decât atât norma invocată drept neconstituțională urmează a fi aplicată la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanța de fond.
16. Sintetizînd circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Rusu Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza penală privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ al.(4) Cod penal.
17. Înînd cont de faptul că, instanța de judecată a admis cererea înaintată, în conformitate cu prevederile pct.81 al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 consideră necesar a suspenda examinarea cauzei penale privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ al.(4) Cod penal.
18. În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

D I S P U N E:

Se admite cererea înaintată de avocatul Rusu Serghei privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza penală privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ al.(4) Cod penal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Rusu Serghei, pentru verificarea constituționalității sintagmelor "ebrietate alcoolică cu grad avansat"; "se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 ore sau cu închisoare de pînă la 1 an"; "persoana care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport" din în art.264¹ al.(1) și (4); sub aspectul corespunderii cu prevederile art.1 alin.(3), 22, 23 alin.(2), din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea cauzei penale privind învinuirea lui Pogor Serghei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ al.(4) Cod penal, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra sesizării înaintate.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
judecătorul

Victoria RAILEAN

Copia corespunde originalului:

Președintele ședinței,
judecătorul

Victoria RAILEAN